

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Paldanius, Mika

Julkaisun nimi: Preanalytiikkaa, moniammatillisuutta ja hyvää esimiestyötä muuttuvissa toimintaympäristöissä

Julkaisuvuosi: 2017

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Paldanius, M. (2017). Preanalytiikkaa, moniammatillisuutta ja hyvää esimiestyötä muuttuvissa toimintaympäristöissä. Bioanalyttikko, (4), 20-21.

PREANALYTIIKKAA, MONIAMMATILLISUUTTA JA HYVÄÄ ESIMIESTYÖTÄ MUUTTUVISSA TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ

Poimintoja vuoden 2017 Laboratoriolääketiede ja näyttely -tapahtuman
abstraktikirjasta

TEKSTI Mika Paldanius
Yliopettaja, dosentti, OAMK
KUVAT Lea Salomaa, Roosa-Maaria Sjösten

Preanalyttista yhteistyötä ja näytteenoton käytäntöjä

Suomen yliopistosairaaloiden yhteydessä toimivat laboratoriot ovat perustaneet preanalytiikan työryhmän, jonka tavoitteena on yhtenäistää käytäntöjä ja jakaa tietoa muille. Kukin organisaatio on saanut nimetä työryhmään kaksi edustajaa, jotka toimivat vastuhenkilöinä preanalytiikan käytännön työssä omissa organisaatioissaan. Preanalytiikan yhtenäiset hyvät käytännöt kansallisella tasolla edistävät laatua ja yhteistyön avulla voidaan vähentää päällekkäistä työtä. Toiminta on ollut vapaamuotoista ja ryhmä on kokoontunut kaksi kertaa vuodessa. Työryhmässä puheenjohtajuus on kiertävä ja kokouksista on laadittu muistiot.

Kotisairaanhoidossa näytteiden ottaminen on lisääntynyt ja haasteina ovat mm. näytteenoton aikataulutus ja kuljetukset näytteitä määrittäviin yksikköihin. Kuljetusajat voivat venyä ja näytteiden

merkitsemisessä ei ole käytössä välttämättä asianmukaisia tarroja. Näytteenottajien suuri määrä ja vaihtuvuus sekä motivointi voivat jäädä puutteellisiksi arjen kiireissä. Kotisairaanhoidon näytteenottoon tarvitaan lisää mobiililaitteita, kuljetuksiin liittyviä lämpötilanseurantoja ja sähköisiä perehdytysohjelmia.

Satakunnassa sekä Porissa että Raumlla on kokeiltu näytteenoton mobiilisovelluksia käyttämällä Mylabin Carein Sample-sovellusta. Sujuvamman näytteenoton kannalta mobiilisovellukset tuovat helpotusta uusien pyyntöjen vastaanottamiseen reaaliaikaisesti. Mobiilisovellukset myös nopeuttavat työnkulkua, sillä näytteenoton kuittausoiminnot nopeutuvat olennaisesti mobiilisovelluksia käytettäessä.

Moniammatillista yhteistyötä

Potilaan hoitoketjun laadukas ja nopea hoitaminen edellyttää mo-

niammatillista yhteistyötä. Satakunnan alueella toteutettu pilotti laboratorion ja päivystyksen kanssa osoitti, että vierianalytiikka soveltuu osaksi päivystystoimintaa. Laboratorio hoitaa laitteisiin liittyvät huollot, laaduntarkkailukierrokset yms. Vierianalyysien teko siirtyi päivystyksen sairaanhoitajilta laboratoriohoitajille. Uusien käyttäjien perehdytyksestä ja laitteiden ylläpidosta vastaa laboratorio. Muun laboratoriotoininnan ohessa suoritetaan vierianalytiikka. Hoitoyksiköitä voidaan ohjata vierianalytiikassa suunnitelmallisella perehdytyksellä. ISLABissa on otettu käyttöön perehdytyskäytäntöjä, joilla on päästy hyviin tuloksiin yhteistyössä muiden terveydenhuoltoyksiköiden kanssa.

Esimiestyötä muuttuvissa toimintaympäristöissä

Innostava esimies ymmärtää työntekijöiden ja työympäristöön liittyvien voimavareteijöiden vaikutuksen työn imuun. Innostavan

esimiehen kautta työntekijöiden sisäinen halu hoitaa tehtävänsä hyvin välittyy työilmapiiriin sekä yksilöiden haluun kehittyä työssään.

Innostava esimies hoitaa asioita laajasti palvelen koko organisaation etua. Epäonnistumiset ja virheet ovat sallittuja työssä. Arjen tekemistä ohjaa konkreettiset yhteiset tavoitteet, joiden puitteissa jokainen työntekijä voi kehittää itseään ja organisaation pitkän aikavälin tavoitteita.

Esimiehen palautetaidot perustuvat itsetuntemuksen ja empatiaan. Parhaimmillaan työelämän palautekeskustelut ovat dialogisia vuoropuheluita, joissa keskustellaan asioista tasavertaisina. Ratkaisukeskeisyys tarkoittaa palautteenannossa sitä, että asioita tarkastellaan eteenpäin vievänä kehityksenä eikä palautteessa keskustella pelkästään tapahtuneista asioista. Esimiestaitoihin kuuluu valmentava ote.

GROW-mallia voi käyttää sparraus-keskusteluissa. GROW tulee seuraavasti englannin kielistä sanoista: Goal (tavoitteet), Reality (nykytilanne), Options (vaihtoehdot) ja Will/Wrap up (yhteenveto/mitä tehdään seuraavaksi). Esimies on vastuussa siitä, että palautekeskustelut on käyty ja niiden tarkoitus ja tavoitteet on ymmärretty niin esimiehen kuin työntekijöiden kannalta.

Lähteet

1. Laboratoriolääketiede- ja näyttely 2017 abstraktikirja. Poiminnat alla olevien luennoitsijoiden abstrakteista kirjoittajan tulkitsemina: Ulla Dunder, Tuula Laukkanen, Rita Syystö, Katja-Laine, Roosa-Maaria Sjösten, Henna Korhonen, Saija Koskensalmi ja Pirta Hautala.

